

Позіхайлова О. В.,
здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня
ПЗВО «Міжнародний класичний
університет імені Пилипа Орлика»
(м. Миколаїв, Україна)

Науковий керівник:
Шаповалова Г.,
старший викладач кафедри права
ПЗВО «Міжнародний класичний
університет імені Пилипа Орлика»
(м. Миколаїв, Україна)

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО У МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ПЕРІОД ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Міжнародне гуманітарне право (далі – МГП) є основним правовим інструментом, що регулює поведінку сторін під час збройного конфлікту і спрямоване на забезпечення безпеки цивільного населення, об'єктів цивільної інфраструктури та осіб, які не беруть участі у бойових діях.

Сутність міжнародного гуманітарного права (МГП): МГП регулює поведінку сторін під час збройного конфлікту, захищає цивільне населення, поранених, військовополонених і гуманітарні об'єкти.

Основні принципи: гуманність, пропорційність, розрізнення (цивільні/військові об'єкти), військова необхідність.

Роль МГП у забезпеченні безпеки: Забезпечує захист цивільного населення та мінімізацію шкоди в умовах збройного конфлікту.

Обмежує методи та засоби ведення бойових дій, забороняючи застосування невідіркованої сили.

Механізми реалізації норм МГП: Міжнародні організації (ООН, Міжнародний комітет Червоного Хреста) здійснюють моніторинг та надають гуманітарну допомогу.

Міжнародний кримінальний суд (МКС) притягує до відповідальності за воєнні злочини та злочини проти людяності.

Основні проблеми реалізації МГП: Неєфективність механізмів дотримання: часті порушення норм МГП через політичні інтереси сторін.

Прогалини у регулюванні: сучасні технології (кіберзброя, дрони) виходять за межі чинних норм.

Недостатність міжнародного впливу: обмеженість інструментів притягнення до відповідальності агресорів.

Захист цивільного населення у період конфлікту: МГП забороняє атаки на цивільні об'єкти та інфраструктуру, проте їхні порушення є поширеними у сучасних конфліктах.

Гуманітарний доступ до постраждалих територій є критично важливим для забезпечення мінімальних умов безпеки.

Вплив сучасних конфліктів на МГП: Гібридні війни, тероризм та новітні загрози змушують переглядати існуючі положення МГП.

Необхідність створення нових норм, які враховують виклики кіберзагроз та автономних бойових систем.

Шляхи вдосконалення МГП: Розробка ефективніших механізмів моніторингу та забезпечення дотримання норм. Адаптація правових норм до сучасних умов ведення збройних конфліктів. Посилення міжнародної відповідальності за порушення гуманітарних норм.

Значення МГП у сучасних реаліях: МГП є важливим інструментом для зменшення страждань у період війни та захисту основоположних прав людини. Військові конфлікти підкреслюють необхідність посилення міжнародної співпраці для забезпечення миру і безпеки.

Список використаних джерел:

1. Руднєва О. М. Міжнародні стандарти прав людини та їх роль у розвитку правової системи України [Текст]: монографія / О. М. Руднєва. - Х. : [ХНУВС], 2020. 351 с.
2. Сорока Г. Міжнародне гуманітарне право у XXI столітті. Віче. 2023. № 18. С. 24-25.